

Riigikogu maaelukomisjoni istungi protokoll nr 152

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 04. mai 2026

Algus 11.10, lõpp 12.14

Juhataja: Urmas Kruuse (esimees)

Protokollija: Jaanika Lokk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Anti Allas, Siim Pohlak, Maido Ruusmann, Andrus Seeme, Toomas Uibo

Komisjoni ametnikud: Marin Daniel (nõunik-sekretariaadijuhataja), Merle Kruusimägi (nõunik)

Kutsutud: regionaal- ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kalanduspoliitika osakonna kalavarude valdkonna juht Herki Tuus, sama osakonna nõunik Kaire Märtin ja õigusosakonna peaspetsialist Jan Nilson (2. päevakorrapunkt); Riigikogu infonõunik Maiki Vaikla (1.–3. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud kalapüügiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (887 SE) esimese lugemise ettevalmistamine
3. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Vaadati läbi 13. töönädala (04.–10.05.2026) töökava

Komisjoni istung esmaspäev, 04.05.2026 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud kalapüügiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (887 SE) esimese lugemise ettevalmistamine
3. Info ja muud küsimused

Komisjoni istung teisipäev, 05.05.2026 kell 14.00

1. Ülevaade aiandushariduse tulevikust Räpina Aianduskooli näitel
2. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Anti Allas, Urmas Kruuse, Andrus Seeme, Toomas Uibo).

2. Vabariigi Valitsuse algatatud kalapüügiseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (887 SE) esimese lugemise ettevalmistamine

Urmas Kruuse juhatas sisse päevakorrapunkti arutelu ning andis eelnõu tutvustamiseks sõna külalistele.

Hendrik Johannes Terras märkis, et eelnõu algatamise ajendiks on Euroopa Liidu (EL) õigusaktide ülevõtmine.

Kaire Märtin andis ülevaate Vabariigi Valitsuse algatatud kalapüügiseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõust 887 SE (lisa). Ta märkis, et eelnõuga muudetakse kalapüügiseadust, kalandusturu korraldamise seadust, karistusregistri seadust ja riigilõivuseadust. Eelnõu muudatused puudutavad peamiselt kalapüüki merel, aga ka turukorraldust sisevetes. Ta andis ülevaate ELi õiguse taustast ning tutvustas peamisi muudatusi, mis puudutavad kalalaevatunnistust ja kalapüügiluba, päritolu tõendamist ja andmete esitamist, kalalaeva mootorivõimsuse ja asukoha jälgimist ning tõsiseid rikkumisi, karistusnorme ja korrakaitsemeetmeid.

Kaire Märtin tutvustas esimest muudatuste plokki (kalalaevatunnistus ja kalapüügiluba) ning märkis, et eelnõuga muudetakse kalalaevatunnistuse ja loa kehtetuks tunnistamise ning peatamise aluseid. Lisaks asendatakse viited kehtetutele ELi õigusaktidele viidetega kehtivatele õigusaktidele. Kõneleja andis ülevaate muudatuste paketiga kaasnevatest lihtsustamistest.

Anti Allas uuris, kas kalurid on muudatustega nõus.

Kaire Märtin vastas, et sektor on muudatustega kursis ning on nendega nõus. Ta lisas, et sektoriga on toimunud mitmeid kohtumisi, mille käigus anti ülevaated kontrollimääruse menetlusest ja planeeritavatest muudatustest.

Kaire Märtin andis ülevaate kalaandmete esitamise ja päritolu tõendamist puudutavatest muudatustest ning selle lihtsustamise meetmetest. Ta märkis, et merel kala müügi piirmääraks ilma esmakokkuostu vormistamata sätestatakse 10 kg ühe tarbija kohta (kehtiv regulatsioon 30 kg). Esialgu tekitas nõue arusaamatust ja pahameelt, kuid tänaseks on sektor muudatusega nõus. Euroopa Komisjon (EK) pakkus algselt piirmääraks koguni 5 kg.

Urmas Kruuse küsis, mis oli EK piirmäär muudatuse põhiargument.

Kaire Märtin sõnul oli peamine argument, et liiga suure piirmäär puhul võib tekkida võimalus n-ö hangeldamiseks. Piirmäär kehtib ühe päeva ja ühe inimese kohta. Liikmesriigid olid piirmäär suuruse osas erinevatel seisukohtadel (nt Kreeka soovis, et piirang peaks olema veelgi madalam kui 5 kg).

Kaire Märtin jätkas ettekandega ning märkis, et eelnõuga täiendatakse harrastuspüügi andmete esitamise volitusnormi ning edaspidi võib kehtestada kohustuse esitada andmeid, kui vajadus tuleneb ELi õigusest. Eelnõuga muudetakse nõuet esitada andmeid kalapüüginistesse sattunud (kaitsealuste) imetajate ja lindude kohta. Edaspidi tuleb esitada andmed mitte ainult hukkunud imetajate ja lindude kohta, vaid igal juhul, kui imetaja või lind satub püüginisse. Täpsustavad nõuded kehtestatakse saagi kaalumisele. Tavareegli kohaselt tuleb püütud kala kaaluda sadamas (v.a erandite puhul). Kalapüügiseadust täiendatakse volitusnormiga, mille alusel on ministril õigus kehtestada kaalumisele täpsustavaid nõudeid, kui vastav vajadus tuleneb ELi õigusest.

Toomas Uiho märkis, et 10 kg on piiriks, mille puhul ei pea kala päritolu tõendama. Mida see tähendab?

Kaire Märtin selgitas, et üle 10 kg koguste puhul peab olema esmamüügiteatis (tõend kala päritolu kohta). Kuni 10 kg puhul ei ole vaja päritolu tõendavat dokumenti.

Andrus Seeme küsis, kas kalapüüginistesse sattunud imetajaks, kellest on vaja teada anda, on ka saarmas.

Kaire Märtin selgitas, et edastada tuleb teave, millises seisundis kalapüüginisse sattunud loom või lind vabaks lasti, s.t kas elusalt, surnult või vigastatult.

Urmas Kruuse märkis, et eelnõuga täiendatakse harrastuspüügi andmete esitamise

volitusnormi ning edaspidi võib kehtestada kohustuse esitada andmeid, kui vajadus tuleneb ELi õigusest. Ta küsis, kas andmete esitamine on kohustuslik või mitte. Sõna „võib” jätab mulje, et see ei ole kohustuslik.

Kaire Märtin vastas, et ELi nõuetest tulenev kohustus on vaja täita, s.t vastavad andmed tuleb (mitte võib) esitada. Volitusnorm annab võimaluse kehtestada alamaktiga täpsustavad nõuded. Alates sellest aastast tuleb esitada andmed nende liikide kohta, mille harrastuspüük on ELi õigusega reguleeritud (nt lõhe ja tursk).

Andrus Seeme märkis, et minister võib kehtestada kaalumisele täpsustavaid nõudeid. Ta küsis, milliseid nõudeid on kavas rakendada.

Kaire Märtin selgitas, et tavareegli kohaselt tuleb merel püütud kala sadamas kaaluda, kuid on teatud erandeid, nt valimipõhine kaalumine. Sel juhul ei kaaluta kogu kalasaaki, vaid teatud valimit, mille alusel arvutatakse kogukaal. Näiteks traalpüügi korral ei ole vaja kaaluda kõiki konteinereid, vaid piisab teatud valimist. Erandite kehtestamist on kavas arutada sektoriga. Hetkel on kaalumise nõuded läbirääkimiste faasis.

Andrus Seeme küsis, kas 10 kg kala, mille päritolu ei pea tõendama, võib arvata välja kogusaagist ehk sellele ei rakendu kaalumiskohustus.

Kaire Märtin vastas, et püügiandmetes peab deklareerima kogu kalasaagi.

Urmas Kruuse küsis, kas kala tuleb kaaluda merel või sadamas.

Kaire Märtin selgitas, et tavareegli kohaselt tuleb kala kaaluda sadamas.

Urmas Kruuse märkis, et mõnes sadamas ei ole kaalumise võimalust.

Kaire Märtin vastas, et erandina võib kala kaaluda ka pärast transporti sadamast.

Herki Tuus lisas, et näiteks kui kala viiakse jahutootmisesse, võib kala kaaluda alles tehases. See eeldab erandi kehtestamist.

Urmas Kruuse küsis, kuidas korraldatakse järelevalvet kalakoguse üle transpordi ajal tehasesse.

Kaire Märtin vastas, et EK on hinnanud seda kõrgema riskiga olukorraks. Keskkonnaameti hinnangul on Eestis püütavate liikide (kilu ja räim) puhul risk siiski madal.

Kaire Märtin jätkas ettekandega ning märkis, et edaspidi laieneb kõigile kalapüügiõigust omavatele isikutele automaatselt ka kaalumise õigus. Samuti täiendatakse kutselise kalapüügi registrisse kantavate andmete koosseisu.

Kaire Märtin andis ülevaate kalalaeva mootorivõimsuse ja asukoha jälgimisega seotud muudatustest (lisa). Ta märkis, et eelnõuga sätestatakse üldine laeva asukoha jälgimise kohustus. Praegu kasutatakse traalpüügilaevadel satelliitjälgimise süsteemi ning Peipsi, Läämi- ja Pihkva järvel GPS-jälgimist. Edaspidi on kavas traalpüügilaevadele kehtivaid jälgimissüsteemi nõudeid lihtsustada, nt satelliitjälgimise süsteemi asemel piisab GPS-seadmest. Rannapüügis laieneb merel kalalaevade jälgimiskohustus alates 2028. aastast 9–12 meetri pikkustele laevadele ning alates 2030. aastast kõigile laevadele. Tegemist on muudatusega, mille üle peeti ELi tasandil pikki läbirääkimisi.

Siim Pohlak küsis, kas nõue kohaldub ka alla 12 meetri pikkustele laevadele.

Kaire Märtin vastas, et nõue kohaldub ka alla 12 meetri pikkustele laevadele. Ta lisas, et näiteks Peipsi järvel on kalalaevad olnud jälgitavad juba alates 2015. aastast. Sektori hinnangul on tegemist tõhusa kalajärelevalve meetmega.

Urmas Kruuse tundis huvi mootorivõimsuse piirmäära (221 kW) vastu.

Kaire Märtin selgitas, et üle 221 kW mootorivõimsusega kalalaevade puhul on kohustus kontrollida laevade mootorivõimsust. Kontrollimeetmeid rakendatakse eelkõige laevade suhtes, mis on varem rikkunud mootorivõimsuse nõudeid või mille puhul riskianalüüs viitab suuremale rikkumisriskile. Keskkonnaameti hinnangul on risk siiski madal ning plaanis on rakendada erandit, s.t alla 221 kW mootorivõimsusega laevadele üldjuhul ei kehtestata kontrolliseadmete paigaldamise kohustust. Ta lisas, et mootorivõimsuse piirang ei puuduta rannapüügilaevu.

Maido Ruusmann küsis, millest tuleneb 221 kW mootorivõimsuse piir.

Herki Tuus selgitas, et ELis on kalalaevastiku võimsus piiratud, sest traalpüügi puhul võimaldab võimsam mootor kasutada suuremat traali ja püüda rohkem kala.

Maido Ruusmann küsis, kas 221 kW on üleeuroopaliselt kokkulepitud piirmäär.

Herki Tuus vastas, et üle 221 kW mootorivõimsusega laevadega saab hakata traali järele vedama.

Kaire Märtin lisas, et 221 kW mootorivõimsus on sisuliselt traalpüügi piir ning sellest suurema mootorivõimsusega laevu käsitatakse traalpüügilaevadena.

Herki Tuus lisas, et Eestis reguleeritakse kalapüüki kvoodisüsteemiga, kuid mõnes liikmesriigis ei ole kvoote kehtestatud ning püüki piiratakse kalalaevade mootorivõimsuse kaudu.

Kaire Märtin märkis, et algselt kavandas EK kehtestada mootorivõimsuse kontrolleri nõude kõigile üle 221 kW mootorivõimsusega laevadele, kuid läbirääkimiste käigus jõuti kompromissini ning nõue jäi kehtima üksnes kõrge riskiga laevade puhul.

Kaire Märtin andis ülevaate tõsiseid rikkumisi ja karistusnorme puudutavatest muudatustest (lisa). Ta märkis, et eelnõuga täiendatakse tõsiste rikkumiste loetelu. ELis on kehtestatud ühtne tõsiste rikkumiste loetelu, mis koosneb kahest osast: rikkumised, mida loetakse tõsiseks, ning rikkumised, mis loetakse tõsiseks üksnes juhul, kui on täidetud kindlaksmääratud kriteeriumid. Muudatuse kohaselt kohaldatakse edaspidi ELi tasandil ühtseid kriteeriume. Nimetatud tõsiste rikkumiste loetelu puudutab eeskätt merel toimuvat püüki ja turukorralduse valdkonda.

Toomas Uiho märkis, et eelnõu muudatuse kohaselt täiendatakse tõsiste rikkumiste loetelu. Ta tundis huvi ELi ja riiklike rikkumiskategooriate vastu.

Kaire Märtin vastas, et riiklikus loetelus muudatusi ei tehta, s.t tõsiste rikkumiste loetelu jääb sisuliselt samaks. Muudatus puudutab eeskätt ELi tõsiste rikkumiste kohaldamist. ELi kontrollimääruse muudatusega seonduvalt käsitatakse ELi tasandil tõsiste rikkumistena üksnes neid rikkumisi, millega rikutakse ELi nõudeid.

Urmas Kruuse märkis, et sel juhul lisandub tõsiste rikkumiste kategooriaid. Ta avaldas arvamust, et kalavaru ja konkurentsi seisukohast ei ole vahet, kas rikkumine tuleneb ELi või riiklikust õigusest.

Kaire Märtin vastas, et ELi õiguses nõutud sanktsiooninorme kohaldatakse üksnes ELi tõsiste rikkumiste korral, mitte riiklike tõsiste rikkumiste puhul.

Urmas Kruuse küsis, mida loetakse ELi ja mida siseriiklikuks rikkumiseks.

Kaire Märtin tõi näiteks, et ELi õiguse tõsiseks rikkumisena loetakse nt lubatud kaalukõikumise ületamist, s.t olukorda, kus püügipäeviku andmed erinevad lossimisdeklaratsiooni andmetest. Riiklikult see ei ole tõsine rikkumine sisevetel, kuid merel kvalifitseerub see ELi tõsiseks rikkumiseks. Teise näitena tõi ta püügivahendi nõuete rikkumise. Näiteks kui ELi õigus kehtestab lubatud võrgusilma suuruse, kohaldatakse rikkumise korral ELi sanktsiooninormi.

Herki Tuus selgitas, et Eesti lähtus läbirääkimistel põhimõttest võtta üle üksnes need reeglid, mis tulenevad ELi õigusest, ilma neid täiendavalt laiendamata. Seetõttu on ELi tõsiste rikkumiste kvalifikatsioon seotud juhtudega, kus rikkumine tuleneb ELi õigusest. Riiklike nõuete rikkumiste eest kohaldatakse riiklike sanktsioone.

Kaire Märtin lisas, et näiteks merekalurid leidsid, et lubatud kaalukõikumise ületamise kvalifikatsioon ELi tõsise rikkumisena võiks laieneda samadel alustel ka sisevetele (võrdse kohtlemise põhimõte), kuid sisevete kalurid sellega ei nõustunud.

Siim Pohlak märkis, et Liivi lahe kalanduskogu on toonud välja probleemina kaalumiskohustuse ning asjaolu, et seda peetakse tõsiseks rikkumiseks.

Kaire Märtin selgitas, et vaidluskohaks on kaalumise lubatud kõikumine. Lubatud kõikumised on sätestatud kontrollimääruses ning neid ei saa regulatsioonist välja jätta.

Siim Pohlak küsis, kuidas eristatakse sellisel juhul tahtlikku ja tahtmatut rikkumist.

Kaire Märtin vastas, et tegemist on Keskkonnaameti kaalutlusotsusega. Räime puhul on lubatud kõikumise piirmäär 20% ning rikkumine muutub tõsiseks, kui eksimus ületab 25% (s.t enam kui veerand saagist). Mõne kalaliigi puhul, kus lubatud kõikumise piirmäär on 10%, loetakse rikkumine tõsiseks alates 20% eksimusest (s.t piirmäära ületamine kahekordselt). Kuni 100 kg koguste puhul on lubatud kõikumise piirmäär 20% ning tõsiseks rikkumiseks kvalifitseerub olukord, kus eksimus on 40% või enam.

Herki Tuus täiendas, et kaalumise nõue kehtib juba praegu rannapüügil kvoodialuste liikide puhul. Kalurid edastavad merel teate pardal oleva räime koguse kohta, seejärel kaalutakse saak sadamas ning kontrollitakse, kas lubatud kõikumist on järgitud. Praktikas saavad enamik kalureid sellega hakkama ning massilisi rikkumisi ei ole olnud. Ta lisas, et väikeste koguste puhul võib tekkida kõrvalekaldeid, sest paari kilogrammi suuruseid koguseid on merel keeruline silma järgi hinnata. Eesti on seisukohal, et kaalumiskriteeriumid on teatud olukordade jaoks liiga karmid. Näiteks, kui püütakse väike kogus või kui suures kalasaagis on väike kogus muud liiki kala, mille osakaalu on merel keeruline täpselt hinnata.

Kaire Märtin lisas, et arutlusel on ettepanek, mille kohaselt ei kohalduks tõsise rikkumise kriteeriumid saagi koosseisus nendele liikidele, mille osakaal on kuni 5%. Alternatiivina on kaalutud väärtuskriteeriumi kehtestamist (nt kui kala väärtus jääb alla 500 €, siis tõsise rikkumise kriteerium ei kohaldu). EKl on õigus vastavaid kriteeriume muuta delegeeritud akti kaudu.

Kaire Märtin jätkas ettekandega ning märkis, et ELi tõsiste rikkumiste eest hakatakse edaspidi punkte määrama lisaks kalalaevadele ka kaptenitele ja kaluritele. Kui isikul koguneb teatud arv punkte, kaasneb sellega püügikeeld vastava aja jooksul (nt 18 punkti korral kaks kuud, 36 punkti korral neli kuud jne; 90 punkti korral püügikeeld). Punktid kehtivad kolm aastat, s.t pärast kolme aasta möödumist punktid aeguvad.

Urmas Kruuse küsis, kas sama rikkumise eest määratakse punktid paralleelselt nii kalalaevale, kaptenile kui ka kalurile või üksnes mõnele neist.

Kaire Märtin selgitas, et tegemist on paralleelsüsteemiga, s.t kui rikkumine on seotud kalalaeva kasutamisega, võib punkte määrata nii kalalaevale kui ka vastutavale kaptenile või kalurile. Rannapüügis vastutab püügi eest kalur.

Herki Tuus lisas, et praktikas ei ole alati võimalik punkte kõigile subjektidele määrata, sest kõigil juhtudel ei ole võimalik vastutavat isikut tuvastada.

Kaire Märtin täpsustas, et kui kalalaeva ei kasutatud, saab punkte määrata üksnes kalurile.

Kaire Märtin jätkas ettekandega ning lisas, et ELi sanktsioon on seotud kala väärtusega. Esmakordse rikkumise korral on rahatrahv ühe- kuni viiekordne ning korduva rikkumise korral kahe- kuni kaheksakordne. Lisaks on ette nähtud kala väärtuse piirmäär 500 €. Kala väärtuse põhist rahatrahvi kohaldatakse juhul, kui rikkumisega saadud kala väärtus on vähemalt 500 €. Kui väärtus jääb alla selle, kohaldub tavapärase trahviühikute süsteem (füüsilisele isikule kuni 300 trahviühikut).

Urmas Kruuse küsis, kas väärtus arvutatakse hetke turuhinna järgi.

Kaire Märtin vastas, et väärtus arvutatakse esmakokkuostuhinna järgi.

Kaire Märtin jätkas ettekandega ning andis ülevaate korrakaitsemeetmete muudatustest (lisa). Ta märkis, et eelnõuga täiendatakse lubatud korrakaitsemeetmete loetelu, lisades sinna õiguse kehtestada viibimiskeeld. See võimaldab süüteo kahtluse korral vajadusel keelata isikul viibimise kohas, kus ta võib rikkuda või hävitada tõendeid. Lisaks täiendatakse lubatud korrakaitsemeetmete loetelu, lisades sinna õiguse kohaldada kontrolltehingut, tagades järelevalve elektripüügivahendi ja kala müügi nõuete täitmise üle.

Toomas Uiho palus selgitada, mida tähendab kontrolltehing. Kas tegemist on kuriteo matkimisega?

Kaire Märtin vastas, et tegemist ei ole niivõrd kuriteo matkimisega, vaid kontrollloost annab Keskkonnaametile kahtluse korral õiguse võtta müüjaga ühendust ning teha kindlaks, kas

nõudeid (nt kala päritolu kohta) on täidetud.

Jan Nilson selgitas, et kontrolllostul ei esitle Keskkonnaameti esindaja ennast inspektorina, vaid ostjana. Tehing tehakse kontrolli eesmärgil, kuid sisuliselt on tegemist tühise tehinguga ja tegu jääb katsestaadiumisse. Seetõttu täiendatakse kalapüügiseadust ja väärteokoosseisu selliselt, et karistatav on ka katse (sh kala ja elektripüügivahendi müügist).

Kaire Märtin lisas, et sektori murekohaks on harrastuspüügil püütud kala müük, mis moonutab turgu.

Urmas Kruuse küsis, miks ei võiks harrastuspüügil püütud kala lubada ka müüa.

Herki Tuus vastas, et harrastuspüük ei ole reguleeritud kvoodisüsteemiga ning seda käsitatakse väikese mõjuga tegevusena. Harrastuspüügil püütud kala müügi lubamine tekitaks täiendava majandusliku motivatsiooni ning oleks vastuolus harrastuspüügi eesmärgiga (püük oma tarbeks või huvitegevusena).

Kaire Märtin lisas, et kalaressurss on piiratud ning kalavarust tulu teenimise õigus on kutselistel kaluritel.

Herki Tuus märkis, et kui lubada harrastuspüügil püütud kala müüa, ei oleks see enam hobitegevus, vaid muutuks sisuliselt kutsetegevuseks. Ta märkis, et ELi tasandil on harrastuspüügil püütud kalamüük juba pikemat aega keelatud ning tegemist ei ole üksnes riikliku piiranguga. Harrastuspüügil püütud kala müügi lubamist ei ole ametlikult toetanud ei harrastus- ega kutseline sektor.

Kaire Märtin lisas, et ELi tasandil kehtestati kontrollimäärusega harrastuspüügile kala müügikeeld 2010. aastal, kuid Eestis kehtis vastav keeld juba varem (alates 2008. aastast).

Urmas Kruuse avaldas arvamust, et harrastuspüük mõjutab ühelt poolt kalavarusid ja teisalt kutseliste kalurite sissetulekut.

Kaire Märtin lisas, et harrastuspüüki on võimalik reguleerida päevalimiidi kehtestamisega.

Andrus Seeme tundis huvi kontrolllostu ja keelatud müügi karistamise vastu. Ta küsis, kas tegemist on Eesti või ELi õiguses sätestatud meetmetega.

Kaire Märtin vastas, et kontrolllost on täiendav järelevalvemeede, s.t ELi õigus ei sätesta täpselt, millise meetodiga tuleks kontrolli läbi viia. Ta lisas, et sektor on korduvalt juhtinud tähelepanu probleemidele, mis on seotud nt alamõõdulise kala või harrastuspüügil püütud kala ebaseadusliku müügiga. Kontrolllost aitab rikkumisi paremini tuvastada ja turgu korrastada.

Urmas Kruuse küsis, kas kontrolllost on võrreldav teiste valdkondade (nt alkoholi ja tubaka) kontrolllostudega ning kas see paigutub õigusruumi mõttes samasse raamistikku.

Jan Nilson vastas jaatavalt ning täpsustas, et eelnõu järgi on kontrolllost kitsamalt piiritletud. Seda saab kasutada üksnes müügipakkumise nõuete täitmise kontrollimiseks. Ta märkis, et ELi õigus loeb tõsiseks rikkumiseks mh keelatud liigi müügiks pakkumise. Füüsilises müügikohas saab keskkonnainspektor kontrolli teha kohapeal, kuid veebimüügi korral on tavapärased järelevalvemeetmed oluliselt piiratud.

Herki Tuus lisas, et Keskkonnaamet on saanud vihjeid nt kala ebaseadusliku müügi kohta Facebookis.

Jan Nilson lisas, et keelatud müügi kontrollimiseks kaaluti ka teisi võimalusi. Ühe rangema alternatiivina nähti väärteokoosseisu, mille puhul oleks juba müügiks pakkumine keelatud ja sanktsioneeritav tegu.

Kaire Märtin jätkas ettekandega ning tutvustas normitehnilisi parandusi ja seaduse rakendamisega seotud sätteid (lisa). Ta märkis, et kalalaevade omanikele ja valdajatele antakse jälgimisseadmete paigaldamiseks üleminekuajaks. Rakendatakse nõukogu määruses (EÜ) nr 1224/2009 ette nähtud erandit, mille kohaselt tuleb merel kasutatavatele kuni 12 meetri pikkustele kalalaevadele paigaldada jälgimisseadmed alates 10. jaanuarist 2028. Alla 9 meetri pikkustele kalalaevadele, mis tegutsevad sise- ja territoriaalmerel, kehtib sama nõue alates 1. jaanuarist 2030. Uusi kaalumisnõudeid hakatakse rakendada alates 1. jaanuarist

2027 ning mootorivõimsuse jälgimisseadme paigaldamist on võimalik nõuda alates 10. jaanuarist 2028.

Urmas Kruuse märkis, et eelnõu on täiskogu päevakorras esimesel lugemisel sel kolmapäeval (06.05.2026). Vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusele on eelnõule 887 SE muudatusettepanekute esitamise tähtaeg 10 tööpäeva.

Maido Ruusmann tundis huvi tindipüügi vastu ning märkis, et tindipüük sõltub ilmastikuoludest. Ta küsis, milline on ministeeriumi seisukoht tindipüügi osas.

Hendrik Johannes Terras vastas, et teadlased on soovitanud püüda tinti 450 tonni aastas. Tänavu olid probleemiks pikalt kestvad jääolud, kuid tänaseks on tinti välja püütud u 650 tonni, mis on sama palju kui eelmisel aastal. Ta lisas, et püügi viimane päev on homme, mis tähendab, et püügikogus võib ületada eelmise aasta tulemust (kuigi eelmisel aastal olid ilmastikutingimused soodsamad).

Maido Ruusmann märkis, et seega on vaatamata pikaleveninud talvele kalamehed püüdnud välja tavapärase koguse tinti.

Herki Tuus juhtis tähelepanu, et tänavu on püütud tinti isegi rohkem kui eelmisel aastal ning püük on lubatud veel üks päev. Ta lisas, et kalurite püügisurvet oleks võimalik maandada nt kvoodilaadse lahenduse kehtestamisega. See vähendaks ebakindlust.

Urmas Kruuse küsis, kas seaduse tasandil oleks vaja luua rohkem paindlikkust, et oleks võimalik ilmastikust ja looduse eripäradest tulenevatele muutustele kiiremini reageerida.

Herki Tuus märkis, et analoogseid juhtumeid on olnud ka varem. Samas on ilmastiku korrigeerimisel olukord lahenenud.

Maido Ruusmann nõustus, et kvoodisüsteem võib anda kaluritele kindlustunde, kuid sellega kaasnevad teised probleemid.

Hendrik Johannes Terras avaldas arvamust, et kalamehed ei ole huvitatud tindikvoodist.

Herki Tuus lisas, et kalapüügiseaduses oleks võimalik kvoodiga seonduvaid sätteid täpsustada. Kui ühel hetkel on sektor tindikvoodist huvitatud, oleks vastav volitusnorm seaduses juba olemas.

Urmas Kruuse tänas külalisi eelnõu 887 SE tutvustamise ja küsimustele vastamise eest.

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus: Anti Allas, Urmas Kruuse, Siim Pohlak, Maido Ruusmann, Andrus Seeme, Toomas Uiibo).

3. Info ja muud küsimused

Toomas Uiibo tegi ettepaneku loobuda eelnõude väljatrükkidest paberkandjal või vähendada väljatrükke paarile eksemplarile.

(allkirjastatud digitaalselt)
Urmas Kruuse
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Jaanika Lokk
protokollija